

JAARBERICHT 2021

25 jaar impact op afvalbeleid

interafval.
deelt kennis & verenigt

Interafval,
na 25 jaar nog
steeds een
stevig netwerk
met impact op
lokaal afvalbeleid.

WOORD VAN DE VOORZITTER

In 2021 heeft Interafval 25 jaar op de teller staan. Wat halfweg de jaren '90 start als een rondetafel met een beperkt aantal intercommunales om de inzameling van verpakkingsafval in goede banen te leiden, groeit uit tot een stevig netwerk waarin de lokale afvalsector een gezicht en een stem krijgt. Met zijn 28 leden verenigt Interafval ondertussen alle lokale besturen in Vlaanderen die betrokken zijn bij het afvalbeleid.

Al 25 jaar gaan we samen de uitdagingen aan, bewaken we de regiefunctie van de lokale besturen voor het beheer van huishoudelijk afval en zetten we ons in om de afvalberg te verkleinen en meer uit de ingezamelde materialen te halen. De afvalintercommunales leveren degelijke dienstverlening waar de burger op kan rekenen. Ze ondersteunen de gemeenten met een steeds professionelere werking die meer en meer gediversifieerd is. Zo zijn de laatste jaren almaar meer intercommunales actief in de strijd tegen zwerfvuil en sluikstort, bouwen ze intergemeentelijke recyclageparken en organiseren ze pop-uprecyclageparken in buurten waar daar behoefte aan is. 25 jaar Interafval loopt als een rode draad door dit jaarbericht met hier een daar een stukje uit het archief en uittreksels uit de jaarberichten van de voorbije 25 jaar.

Daarnaast selecteerden we enkele thema's die in 2021 prominent aanwezig waren in

de werking van Interafval. De selectieve inzameling van matrassen begon, net als het verplicht verpakt aanleveren van asbestcement op de recyclageparken. We informeerden de lokale besturen uitgebreid over de nieuwe regels voor cateringmateriaal en de nieuwe sorteerbodschap voor pmd. We onderzochten de kwaliteit van afstromend hemelwater op recyclageparken en de perceptie van de burger over afvalintercommunales. We brachten de logistiek van huishoudelijke afvalstromen in kaart en versterkten onze communicatie aan de hand van persona's. We hielden een hele reeks pleidooien: voor meer preventie en bestrijding van zwerfvuil aan de bron, voor lokale autonomie, voor correcte vergoedingen voor de inzameling van verpakkingsafval en voor het behoud van subsidies voor lokaal afvalbeleid. We sloten overeenkomsten met Recupel en Valumat en volgden de uitwerking van de verdeelsleutel voor vergoeding van de zwerfvuilkosten nauw op. We zetten alle zeilen bij om de afvalinzameling te garanderen ondanks quarantaines en golven van coronabesmetting. Dat was mogelijk dankzij de inzet en motivatie van de diverse groepen van medewerkers. Met de week van het afvalteam werden de afvalmedewerkers dan ook terecht voor het zesde jaar op rij gewaardeerd en bedankt.

Veel leesplezier.

Paul Macken | voorzitter van Interafval

25
jaar interafval.

ARCHIEF 1998

Interafval

—
In het voorjaar van 1996 richtte de VVSG samen met verschillende Vlaamse afvalintercommunales het samenwerkingsverband INTERAFVAL op, om het afvalbeleid nog intenser te kunnen opvolgen. Het doel was enerzijds de leden zo goed mogelijk te informeren over alle aspecten van het afvalbeleid en anderzijds als gesprekspartner te fungeren voor alle betrokken actoren. INTERAFVAL is de spreekbuis voor iedereen die begaan is met het gemeentelijk afvalbeleid. Zo proberen de Vereniging en de intercommunales de stem van de lokale besturen, die dagelijks te maken krijgen met het afvalprobleem, luider en eensgezinder te laten klinken zodat ze beter hun stempel kunnen drukken op het Vlaamse afvalbeleid.

INHOUD

▶ Vlaams beleid en afvalbeheer

- 04 Naar een nieuw uitvoeringsplan
- 06 Financiële knopen
- 07 Regiovorming
- 08 Sorteerplicht voor bedrijven

▶ Afvalstromen in beweging

- 09 Papier en karton
- 10 Pmd
- 12 Zwerfvuil en sluikestort
- 14 Eenmalige verpakkingen
- 15 Matrassen
- 16 Afgedankt elektro
- 17 Bioafval en luiers
- 19 Asbestcement

▶ Interafval onderzoek

- 20 Afvallogistiek
- 21 Hemelwater van recyclageparken
- 22 Persona's
- 22 Perceptie afvalinzameling

▶ Week van het afvalteam

- 23 Respect

▶ Samenwerkingen en netwerken

- 26 Interafval werkgroepen
- 27 Lerende netwerken afvalbeleid
- 28 Vlaamse en federale overheden
- 29 Beheersorganismen
- 30 Belangenorganisaties en externe contacten
- 31 Communicatiekanalen
- 32 Interafval portret

Foto's vlnr: Diftar-inzameling IVLA, Papier-karton inzameling
IOK afvalbeheer, Afval over water EcoWerf, Recyclageparkcollega's
IGEAN, Bezoek Prezero Interafval

VLAAMS BELEID EN AFVALBEHEER

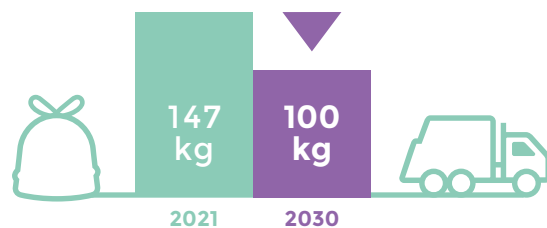
Naar een nieuw uitvoeringsplan

Sinds 2016 vormt het 'Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval' (HAGBA) de basis voor het afvalbeheer in Vlaanderen. Het uitvoeringsplan zet het Vlaamse afval- en materialenbeleid om in acties op het terrein. Het loopt tot eind 2022. Om op tijd klaar te zijn voor de volgende zeven jaar begint de OVAM (de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij) in 2021 met onderzoeken over de inzameling van bioafval en luiers. Interafval bereidt een visie op het volgende uitvoeringsplan voor. De Raad van Bestuur van de VVSG keurt ze goed.

Het materialendecreet legt de regie voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval al langer bij de lokale besturen. Binnen de contouren van het uitvoeringsplan bepalen zij wie huishoudelijk afval wanneer en hoe mag inzamelen op hun grondgebied. De VVSG benadrukt het belang van maatwerk en ambitieuze maar haalbare doelstellingen voor de gemeenten. Ze vraagt in het plan rekening te houden met maatschappelijke evoluties en tegelijk bescheiden te zijn in wat we aan de uitgang kunnen oplossen als onze consumptie niet verandert. Afvalpreventie, ecodesign en hergebruik zijn doorslaggevend om de restafvalberg te verkleinen en de hoeveelheid zwerfvuul te verminderen. ●

100 kg restafval in 2030, is dat haalbaar?

Het Vlaams energie- en klimaatplan streeft naar 100 kg restafval per inwoner in 2030. Ambitieuw, want in 2021 zamelen we nog gemiddeld 147 kg in per inwoner, amper enkele kilo's minder dan de 150 kg per inwoner van 2016, het begin van de huidige planperiode. Dat er weinig vooruitgang is geboekt, is voor een deel toe te schrijven aan een toename van het huishoudelijk afval door het vele thuiswerk onder corona, maar toch, er moet een serieuze inhaalbeweging komen. Het nieuwe uitvoeringsplan zal aangeven op welke manier Vlaanderen de doelstelling wil nastreven.

ARCHIEF 1991-2022

Eerdere uitvoeringsplannen

1991-1996

Afvalstoffenplan. Dit is het tweede afvalstoffenplan voor Vlaanderen en het eerste dat ook aandacht besteedt aan preventie en recuperatie. In 1995 bedraagt de totale hoeveelheid terminaal te verwijderen huishoudelijke afvalstoffen per inwoner 325 kg.

1997-2002

Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen. Dit plan bevat doelstellingen voor preventie, recuperatie en verwijdering. Tegen 2001 mag er nog maximaal 220 kg/inwoner/jaar verwijderd worden. De doelstelling voor recuperatie ligt op 52%.

2003-2007

Uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen (UHA). Het UHA bevestigt de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor het huishoudelijk afvalbeheer, inclusief verwerking.

2008-2015

Uitvoeringsplan milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen (UMBHA). Het UMBHA krijgt vorm aan de hand van jaarlijkse programma's en een overlegplatform waarbinnen Interafval mee de prioriteiten bepaalt. De restafvaldoelstelling ligt op 150 kg per inwoner gemiddeld op Vlaams niveau. Gemeentelijk worden correctiefactoren toegepast.

2016-2022

Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en Gelijkaardig bedrijfsafval (HAGBA). Het HAGBA vervangt zowel het UMBHA als het plan 'Gescheiden inzameling bedrijfsafval van kleine ondernemingen'. Het HAGBA wil inzetten op maatwerk en vertaalt het Vlaamse afval- en materialenbeleid voor de komende jaren naar acties op het terrein, zowel voor gezinnen als voor bedrijven, met nadruk op het lokale niveau. Gemeenten krijgen een individuele restafvaldoelstelling, gebaseerd op de socio-economische cluster waartoe ze behoren.

Financiële knopen

In oktober 2021 informeert Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir de VVSG dat de Vlaamse Regering in het kader van de begrotingsbesprekingen beslist heeft te besparen op de subsidies voor investeringen ter ondersteuning van het lokale afvalbeleid. Op een totale jaarlijkse subsidiepot van 5,5 miljoen euro zou telkens 5 miljoen euro bespaard worden.

De VVSG en Interafval laten de minister weten dat ze deze beslissing betreuen. De beslissing staat bovendien in contrast met de ambities van de Vlaamse Regering om de totale hoeveelheid huishoudelijk restafval tegen 2030 drastisch te verlagen. Bij de definitieve goedkeuring van de begroting in het Vlaams Parlement in december wordt uiteindelijk een besparing van 2,5 miljoen euro in 2022 vastgelegd. Het Vlaams Parlement keurt op dat moment ook een verhoging van de milieuheffing van 13,38 euro tot 25 euro per ton voor het (mee)verbranden van bedrijfsafval goed. ●

ARCHIEF 2011 Vlaamse financiering

De Samenwerkingsovereenkomst Milieu wordt na 2013 niet meer vernieuwd. Het geld dat hierdoor beschikbaar komt, wil de Vlaamse overheid gebruiken voor gemeentelijke riolen en voor de overname van het gemeentelijke milieutoezicht door gewestelijke handhavers. Dat beslist de Vlaamse regering op 8 april in haar Witboek Interne Staatshervorming. Voor de lokale besturen heeft de beslissing gevolgen op twee vlakken. Ten eerste kunnen projecten voor afvalbeleid geen Vlaamse financiering meer krijgen. De VVSG schat dat het jaarlijks toch om zo'n zeven miljoen euro gaat die via de Samenwerkingsovereenkomst zijn weg vindt naar (inter)gemeentelijke acties omtrent lokaal afvalbeleid. Een tweede gevolg is dat de financiering van de duurzaamheidsambtenaren en de Minarwerkers in het gedrang komt.

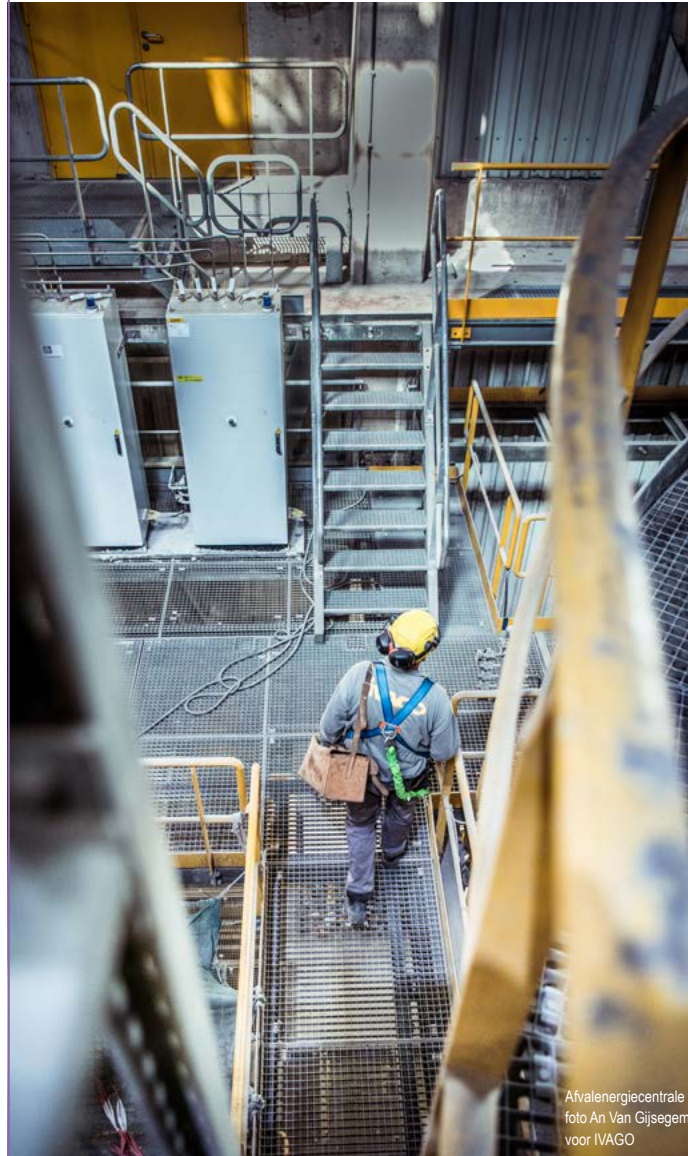
Regiovorming

Op 12 maart 2021 keurt de Vlaamse Regering een nieuwe kadernota goed die de indeling in 17 referentieregio's regelt. De gevolgen voor de afvalintercommunales zijn erg groot. Uit een analyse van Interafval blijkt dat dit bij een op de zes Vlaamse gemeenten een weerslag op het afvalbeheer kan hebben. Interafval informeert de OVAM en de kabinetten van minister Demir en minister Somers hierover. ●

ARCHIEF 2001

Intergemeentelijke samenwerking

Met het decreet intergemeentelijke samenwerking (DIS) werd in 2001 een specifiek wetgevend kader voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in Vlaanderen uitgetekend. Dit decreet vormt voor alle afvalintercommunales de wettelijke basis van hun bestaan. Vooral voor streekontwikkelingsintercommunales die ook afvaldiensten aanbieden aan hun leden, heeft dit verregaande gevolgen. Zij moeten hun 'afvalactiviteiten' nu immers in een aparte structuur onderbrengen.

Afvalenergiecentrale
foto An Van Gijsegem
voor IVAGO

ARCHIEF 2006

Eindverwerking

In 2006 werd in Vlaanderen voor het eerst geen huishoudelijk afval meer gestort. 2006 wordt nu het eerste jaar zonder storttoelatingen voor huishoudelijk afval. Elke gemeente heeft op een of andere manier zekerheid gecreëerd over de eindverwerking van haar restafval, ofwel door bestaande installaties te verbeteren, ofwel door te investeren in nieuwe verwerkingscapaciteit, ofwel via contracten met derden. In 2006 laat de minister wel nog toe zowat 450.000 ton afval van bedrijven te storten.

Sorteerplicht voor bedrijven

Sorteeranalyses tonen aan dat bedrijfsrestafval nog veel recycleerbaar materiaal bevat. Toch zijn ook bedrijven verplicht te sorteren. Al sinds 2018 overlegt de OVAM met de sector van inzamelaars en verwerkers van bedrijfsafval om meer recycleerbare materialen uit het restafval te houden. Er wordt gewerkt aan een code van goede praktijk voor het inzamelen van bedrijfsrestafval die alle achterpoortjes moet sluiten en garanties biedt voor een gelijk speelveld. Een oplossing komt er in 2021: in Vlarema 8 (het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen) komt er een heel nieuwe afdeling over het beheer van bedrijfsafval. Vanaf september 2021 zijn inzamelaars verplicht het aangeboden restafval bij bedrijven visueel te controleren op de aanwezigheid van gevaarlijk en/of recycleerbaar afval en non-conformiteiten te melden aan de klant. Er komt ook een non-conformiteitenregister. De OVAM kijkt de registers na en vraagt de lokale handhavers

controles te verrichten bij bedrijven die niet sorteren. De Afdeling Handhaving controleert ook inzamelaars die geen gebruik maken van het register en hun klanten misschien niet goed informeren. Aangezien ook intercommunales en enkele gemeenten gelijkaardig bedrijfsafval inzamelen, geldt deze wetgeving ook voor hen. Ook wie als vergunde verwerker bedrijfs-

restafval op de site verwerkt (opslag, nasortering, eindverwerking...) moet aan de nieuwe wetgeving voldoen. De lokale besturen treffen regelingen om bedrijfsklanten op te volgen. Voor een aantal blijkt dit niet haalbaar. Ze verwijzen hun klanten met bedrijfsrestafval door naar private inzamelaars en verwerkers. ●

Schoon volk
IOK afvalbeheer

ARCHIEF 2003 Selectieve inzameling bedrijven

Het nieuwe Vlarema verplicht nu ook bedrijven om, net als huishoudens, een hele resem afvalstoffen waaronder PMD en groenafval afzonderlijk in te zamelen.

AFVALSTROMEN IN BEWEGING

Meer opbrengsten voor papier en karton, maar ook kosten drukken door

In 2021 herstellen de papier- en kartonprijzen zich en komen ze opnieuw op het niveau van 2016. De evoluties in de marktprijzen zijn op zijn minst opvallend te noemen. Er is ook nauwelijks verschil in prijs tussen papier en karton, in bepaalde periodes brengt karton zelfs meer op, wat ongebruikelijk is. Als gevolg hiervan heeft de gewijzigde samenstelling van papier en karton weinig invloed op de werkelijke opbrengsten van verwerkers in vergelijking met de contracten volgens de oude verdeelsleutel. In de zomerperiode wordt het akkoord voor prijsvermindering als gevolg van gewijzigde samenstelling bijgesteld in het voordeel van de intercommunes.

Hoewel de leden meer voor papier en karton krijgen, blijft de discussie over de verdeelsleutel van verpakkingen in deze fractie nog steeds oplopen. Door de toegenomen e-commerce zijn er meer kartonnen verpakkingen. Gevolg: hogere inzamelkosten, zeker in deze bizarre tijden waarin allerlei kosten op korte tijd sterk stijgen. Ook onze buurlanden melden een hoger aan- >

ARCHIEF 2009 Recyclagemarkt

De gevolgen van de crisis zijn in de afvalsector goed voelbaar. De prijzen op de recyclagemarkt zakken in elkaar.

deel karton bij de papier-karton-inzameling. Interafval blijft dus ook in 2021 pleiten voor een correcte vergoeding voor inzameling en verwerking.

Niet alleen bij papier en karton stellen we opvallende prijsevoluties vast. Ook afvalzakken zijn een stuk duurder geworden door stijgende inkooprijzen voor kunststof. Bij sommige leden loopt dat verschil op tot wel 200% in vergelijking met 2019. ●

ARCHIEF 2009 Halve euro

De financiële inbreng van Post Plus dekt de kosten van de lokale besturen voor de inzameling van verpakkingen nog steeds niet. Om dit enigszins te compenseren krijgen de gewesten wel elk het forfaitaire bedrag van een halve euro per inwoner toegestopt voor de behandeling van zwerfvuil.

Wat vinden lokale besturen van de nieuwe blauwe zak?

De toevoer van pmd is groot en de capaciteit van de sorteerinstallaties bij momenten krap. Toch wordt in april 2021 de nieuwe blauwe zak in heel Vlaanderen ingevoerd. Het Interafval-betoog van de voorbije jaren voor een snelle invoering heeft misschien toch wat geholpen. In oktober gaan de leden van de Plenaire Vergadering op bezoek in de gloednieuwe pmd-installatie bij Prezero in Evergem. Daar zien ze met eigen ogen op welke manier de veertien pmd-fracties van elkaar gescheiden worden.

Interafval is ook benieuwd naar de ervaringen van de lokale besturen met de nieuwe blauwe zak, met de sorteerbodschap en de inzameling bij de leden. Uit de evaluatie blijkt dat er 25% tot 40% meer personeels-tijd in de inzameling kruipt door de sterke stijging van de aangeboden volumes. Ook de kosten voor voertuigen en overslag nemen toe en op sommige recyclageparken moet in extra inzamelcapaciteit voorzien worden. Maar over het algemeen

Pmd-inzameling
foto Frauke Van den Broeck
voor Interand

Midden 2021 stuurt Interafval een enquête naar de communicatiemedewerkers en afvalophalers. In totaal vullen twintig communicatiemedewerkers en 70 afvalophalers ze in.

vinden de leden dat de start heel vlot verlopen is. In verband met communicatie geven ze enkele aandachtspunten mee. De communicatiemedewerkers zijn het er grotendeels mee eens dat de nieuwe sorteerbodschap een verbetering is, maar de afvalophalers staan daar kritischer tegenover: slechts 21% van hen vindt de sorteerbodschap een verbetering. De controle van de afvalzakken verloopt moeilijker, visuele controle >

door de zak heen duurt te lang. De burger heeft het meest vragen over piepschuim en samengestelde verpakkingen zoals drankzakjes. Dat samengestelde verpakkingen niet bij het pmd mogen, is ook het moeilijkst uit te leggen. De afvalinzamelaars willen een eenvoudige sorteerboodschap meedelen aan de burger, daarom blijft Interafval er voorstander van alle verpakkingen toe te laten in de nieuwe blauwe zak. Opvallend is dat de communicatiemedewerkers vooral positieve reacties van de burger ontvangen, de hele campagne is dus zeker geslaagd. ●

Kennisuitwisseling nieuwe blauwe zak

Op 19 oktober organiseert Interafval een kennisuitwisseling over de inzameling van de nieuwe blauwe zak, zeven afvalintercommunes zijn hierop aanwezig.

ARCHIEF 2002

PMD-sorteerboodschap

—
De voorgaande jaren had de sorteerboodschap van FOST Plus voor veel problemen en misverstanden gezorgd. Haast niemand raakte er wijs uit wat er nu precies in die blauwe zak mocht.

ARCHIEF 2011

Plastic flessen en flacons

—
Na vijftien jaar is de blauwe zak goed ingeburgerd in de huishoudens. Het probleem blijft echter dat iedereen de zak kent, maar dat de ideeën over wat er precies in mag, sterk verschillen. Vooral de “P-fractie” is een probleem. Die letter staat voor “plastic flessen en flacons”, maar er zijn nogal wat mensen die denken dat het om plastic in de ruime zin van het woord gaat. Tegen dit onderdeel van de sorteerboodschap van de blauwe zak worden dus het meest fouten gemaakt.

Vergoeding ondergrondse inzameling verpakkingen onder druk

—
Fost Plus vraagt de huidige vergoeding voor ondergrondse inzameling te herzien. Hun voorstel is om ondergrondse inzameling maar in een beperkt aantal situaties te vergoeden en eisen te stellen inzake kwaliteit en rendement. Met een goed gestoffeerd dossier wijst Interafval op de wettelijke verplichtingen van de verpakkingproducenten en vraagt om rekening te houden met de maatschappelijke en ruimtelijke evoluties. Beperkingen opleggen voor inzameling via brengsystemen gaat in tegen het Vlaamse afvalstoffenplan, waarin de nadruk toch sterk op maatwerk ligt. Lokale besturen moeten autonoom keuzes kunnen maken en de meest geschikte oplossing kunnen kiezen naargelang de lokale omstandigheden en knelpunten. De gesprekken worden in 2022 voortgezet. ●

ARCHIEF 2003

Ondergronds heeft voordelen

—
Ondergrondse glasbollen bieden voordelen op het gebied van geluidsoverlast en sluikstorten bij de inzameling van glas. De nieuwe erkenning van Fost Plus biedt lokale besturen de mogelijkheid om voor deze oplossing te kiezen in dichtbevolkte gebieden.

Ondergrondse pmd-inzameling
IDM

Zwerfvuil en sluisstort: pleidooi voor meer preventie

De zwerfvuilmcijfers gaan niet de goede richting uit. Daarom kondigt minister van Omgeving Zuhal Demir begin 2021 een vervroegde evaluatie van het zwerfvuilbeleid aan. De VVSG maakt daarop zelf werk van een standpunt: met het huidige beleid halen we de doelstellingen, waaronder een daling van het zwerfvuil met 20%, niet.

Zwerfvuilbeleid Vlaamse Regering volstaat niet om doelstellingen te halen.

In haar standpunt pleit de VVSG in eerste instantie voor meer maatregelen aan de bron, zoals minder on-the-go-verpakkingen en een verbod op gratis producten voor eenmalig gebruik. Ze stelt ook voor van de federale verpakkingstaks een sturend beleidsinstrument te maken dat rekening houdt met de milieu-impact, het inzamelpercentage en de zwerfvuilgevoeligheid

Verdeelsleutel voor vergoeding zwerfvuilkosten aan gemeenten

De Europese richtlijn Single Use Plastics (kortweg SUP-richtlijn) verplicht producenten vanaf 2023 een vergoeding te betalen aan de overheden voor de zwerfvuilkosten die hun producten veroorzaken. De VVSG zit mee aan tafel met de OVAM om de verdeelsleutel te bepalen. Ze stellen voor de vergoeding procentueel te verdelen over de Vlaamse gemeenten op basis van hun inspanningen voor netheid.

van verpakkingen. Ten laatste vanaf 1 januari 2023 zouden de kosten voor het opruimen van zwerfvuil aan de producenten moeten worden doorgerekend. Er is ook meer en betere monitoring en dataverzameling nodig, bijvoorbeeld over de hoeveelheid zwerfvuil dat niet opgeruimd raakt, en diversificatie van de doelstellingen van het zwerfvuilbeleid, bijvoorbeeld tot op het niveau van doelplaatsen.

In juni licht de VVSG haar standpunten toe voor de Commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement tijdens een hoorzitting over zwerfvuil.

In het voorjaar organiseert minister Zuhal Demir een rondetafel over zwerfvuil. Doelstelling is een zwerfvuilcharter op te stellen met bijkomende inspanningen van diverse betrokkenen. Naast de VVSG zitten onder meer Vlaamse agentschappen, Fost Plus, Fevia, Comeos en de tabaksindustrie aan tafel. Tijdens de gesprekken blijken de aanvankelijke engagementen onvoldoende. Daarom stuurt de VVSG een brief naar de minister. Vooral de maatregelen om afval aan de bron te voorkomen volstaan >

niet. Zo blijven bijvoorbeeld de beloftes van de producenten beperkt in vergelijking met de inspanningen die lokale besturen op zich nemen. Daarop komen er nieuwe voorstellen, zoals de aanwerving van handhavers op zwerfvuil bij de OVAM en de Green Deal 'Anders Verpakt'. In het najaar ondertekenen alle partijen het Vlaamse zwerfvuilcharter 2021-2022. ●

> VLAAMSE ZWERFVUILCHARTER 2021-2022

Zwerfvuilactie Gabi Interza

VVSG draagt ook zelf bij aan het zwerfvuilcharter met deze acties:

- Inspiratie voor lokale besturen om zwerfvuil op evenementen te voorkomen met een gepast reglement.
- Onderzoek naar mogelijkheden van het digitale parkeerticket en effect van handhaving op zwerfvuil.
- Aandacht voor handhaving binnen de Interafvalwerkgroep Intergemeentelijk samenwerken op het gebied van zwerfvuil en sluikestort.
- Opmaak en updates van modeldocumenten, stroomschema's...

ARCHIEF 2002-2021

Eerste zwerfvuilproject

—
INTERAFVAL werkte in 2002 mee aan een OVAM-project over zwerfvuil. Doelstelling was na te gaan wat er allemaal in het zwerfvuil zit en hoe we dit kunnen vermijden. Twee proefprojecten (in Aalst en Gent) moeten meer duidelijkheid brengen. Positief is dat de verpakkingindustrie beide projecten mee financiert.

In de vuilbak

—
Onder de vlag 'In de vuilbak' trekt de Vlaamse overheid in 2007 samen met het bedrijfsleven en de VVSG naar de burger met een bewustmakingscampagne voor zwerfvuil. Mensen houden van een net en prettig openbaar domein, maar laten toch veel vuil achter in parken en langs wegen. Lokale besturen mogen projecten indienen om daar iets aan te doen. Ze kunnen hiervoor subsidies krijgen van de Vlaamse overheid en de verpakkingindustrie.

Netheidsnetwerk

—
In 2011 start het netheidsnetwerk met twee medewerkers bij OVAM.

Mooimakers

—
In 2016 groeit het netheidsnetwerk aan tot tien medewerkers waaronder 1 VVSG-medewerker en 2 medewerkers van Fost Plus. 'In de vuilbak' wordt nu 'Mooimakers' onder de vlag van Vlaanderen Mooi. In 2021 telt het samenwerkingsverband Mooimakers zeventien medewerkers, waaronder 2 VVSG-medewerkers.

Drie steden werken aan minder zwerfvuil door takeaway

Dankzij het pleidooi van de VVSG voor meer preventie gaan er in 2021 drie projecten van start met de steun van Mooimakers, Fost Plus, de OVAM en de VVSG. In totaal is daar 350.000 euro budget voor. Genk, Gent en Roeselare ontwikkelen een actieplan van twee jaar om afval en zwerfvuil door consumptie onderweg te verminderen. Ze stimuleren handelaars om herbruikbare verpakkingen aan te bieden en om vuilnisbakken te plaatsen. Ook zijn er campagnes voor inwoners en bezoekers die afhaalmaaltijden consumeren. Tot slot zullen de drie steden meer straatafval selectief inzamelen en dus recycleren. Deze voorbeelden moeten ook andere lokale besturen inspireren om nog meer aan preventie te doen.

Herbruikbare
fastfood verpakking

Sorteereilandjes
op het strand

Anders Verpakt

De Green Deal 'Anders Verpakt' zet in op minder eenmalige verpakkingen door preventie en hergebruik. Begin 2021 start de OVAM de voorbereiding met geïnteresseerde partijen zoals de distributiesector, verpackingsproducenten, handelaars en lokale besturen.

Vooraf bij takeaway is er een directe link met zwerfvuil. De VVSG en Interafval dringen er daarom op aan om in de Green Deal acties op te nemen die eenmalige verpakkingen in zwerfvuil voorkomen. Onbenutte middelen van het budget 'halve euro' worden vrijgemaakt om de Green Deal bijkomend te ondersteunen. Begin 2022 ondertekenen de deelnemende partijen de Green Deal. ●

> GREEN DEAL ANDERS VERPAKT

Selectieve inzameling matrassen begint

Sinds 1 januari 2021 is de aanvaardingsplicht voor matrassen van kracht. Daardoor kunnen burgers hun afgedankte matras gratis inleveren op het recyclagepark. In de praktijk zien we dat intercommunes de selectieve inzameling elk op eigen tempo invoeren. In de eerste helft van het jaar geldt namelijk een gedoogbeleid dat toelaat om matrassen af te voeren met het grofvuil. De aanvaardingsplicht werd pas in het najaar van 2020 getekend, waardoor het niet mogelijk was om tegen 1 januari 2021 in heel Vlaanderen de praktische organisatie voor de selectieve inzameling rond te hebben.

De overgangsmaatregel maakt het allemaal wat behapbaarder. Aan de invoering van een nieuwe aanvaardingsplicht zitten ook altijd enkele uitdagingen vast. Zo moet het grote publiek de boodschap over de selectieve inzameling van matrassen duidelijk te horen krijgen. Begin 2021 ontwikkelen het beheersorganisme Valumat en Interafval samen een eerste

campagne. Interafval blijft de praktische werking van de inzameling op de recyclageparken opvolgen en organiseert regelmatig overleg met Valumat om eventueel bij te sturen. In het najaar van 2021 starten Interafval en Valumat nieuwe gesprekken over een tweede communicatiecampagne om de inzameling op te schalen en zo meer te recycleren. ●

ARCHIEF 2004 Rekenmodel containerparken

In het kader van de producentenverantwoordelijkheid krijgt Interafval regelmatig vragen over de werkelijke kostprijs van het containerpark. De Vlaamse Overheid verplicht de industriële sectoren om de inzameling en scheiding op het containerpark te vergoeden, maar tot nu toe was het moeilijk om daar een objectief cijfer op te plakken. De studie 'Kostprijsberekening voor de inzameling van afvalstoffen op het containerpark' die Interafval laat maken, brengt hier verandering in. Een speciaal voor deze studie ontwikkeld rekenmodel bepaalt per afvalstroom een objectieve kostenvergoeding.

Inzameling matrassen
IOK afvalbeheer

Nieuwe modelovereenkomst Recupel

Begin 2021 neemt Interafval het initiatief de modelovereenkomst met Recupel, het beheersorganisme voor afgedankte elektrotoestellen en lampen, te vernieuwen. In deze overeenkomst leggen Recupel en Interafval de samenwerking tussen de producenten en de recyclageparken vast. Een nieuw thema is dat Recupel en Interafval minstens eenmaal per jaar overleggen over de communicatieplanning van het volgende jaar. De actualisatie van het ministerieel besluit over het kostprijsberekeningsmodel, waarop de vergoedingen gebaseerd zijn, is nog niet helemaal klaar op het moment van de ondertekening. Belangrijk is dan ook een extra artikel dat een kader biedt om tijdens de duur van de overeenkomst opnieuw over de vergoedingen te onderhandelen.

In een ander nieuw artikel van de overeenkomst verbindt Recupel er zich toe om, op vraag van Interafval, ook op brugdagen ophaalaanvragen te behandelen. Recupel

garandeert de verzoeken tot ophaling dagelijks door te sturen naar de transporteurs, met uitzondering van weekenddagen en wettelijke feestdagen.

De nieuwe samenwerkingsovereenkomst is afgesloten voor een

periode van acht jaar en loopt dus tot 2029. Die duurtijd komt overeen met het convenant betreffende de aanvaardingsplicht voor AEEA, afgedankte elektrische en elektronische apparaten, dat eveneens in 2021 hernieuwd wordt. ●

ARCHIEF 2001 Containers met AEEA als protest

Al van in 1999 bestaan er een aantal verplichtingen voor afgedankte elektrische en elektronische apparaten: bij aankoop van een nieuw toestel kan de consument een oud toestel inleveren bij de eindverkoper. Die moet dit accepteren. De producenten staan dan verder in voor afvoer en verwerking. Deze verplichting is echter lange tijd dode letter gebleven. Eind 2000 was INTERAFVAL de langzame vordering in de gesprekken beu: begin januari 2001 organiseerde het een protestactie, waarbij het bij de betrokken sectoren én de minister demonstratief containers met AEEA neerpootte. Verschillende kranten en zowel VRT als VTM brachten melding van de actie. In 2001 werd verder onderhandeld met de betrokken sectoren. Uiteindelijk komt er een model van samenwerkingsovereenkomst eind 2001, maar Recupel krabbelt terug. De onderhandelingen worden in de volgende jaren verdergezet.

Kosten en baten van selectieve inzameling bioafval en luiers

In de aanloop naar het nieuwe uitvoeringsplan laat de OVAM een maatschappelijke kosten-baten-analyse (MKBA-studie) uitvoeren om inzamelscenario's voor luiers en voor bioafval te vergelijken. Deze twee afvalstromen vormen een relatief groot aandeel van het huisvuil. De verwachting is dan ook dat de selectieve inzameling ervan de hoeveelheid restafval flink kan verlagen. Interafval volgt beide studies van nabij op en levert er ook data voor aan.

Luierafval

Op dit moment bestaat er in België nog geen recyclagemogelijkheid voor luiers, maar de Vlaamse overheid stimuleert luierecyclage via subsidies uit het relancebudget Vlaamse Veerkracht. De verwachting is dat er in de nabije toekomst luierecyclageplants worden gebouwd in Vlaanderen. De MKBA-studie baseert zich voor het onderdeel verwerking op bestaande technologieën in Nederland en Italië – de enige twee tot nu in

Europa – en komt tot de conclusie dat selectieve inzameling van luiers bij particulieren in alle onderzochte scenario's maatschappelijke kosten veroorzaakt. Voor de inzameling bij kinderdagverblijven en woonzorgcentra worden wel maatschappelijke baten gevonden. Luiers recyclen is volgens de studie positief voor het milieu: je vermijdt verbranding en spaart nieuwe grondstoffen uit. Het ziet ernaar uit dat het nieuwe uitvoeringsplan voorlopig nog geen

selectieve inzameling van luiers bij huishoudens zal opnemen. Interafval vraagt om prioritair in te zetten op uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, waarbij producenten de kosten van inzameling en verwerking dragen en er ook aandacht is voor preventie. Van belang in heel deze kwestie is dat recyclage en kwaliteit en afzet van de eindproducten echt gegarandeerd moeten zijn, voordat er met selectieve inzameling begonnen wordt. >

ARCHIEF 2005

Proefproject selectieve inzameling luierafval

Een baby in luierperiode produceert ongeveer elke week 7 à 8 kilo luierafval. Het aandeelhouderschap van twee afvalophalers in een Nederlandse recyclage-installatie voor luiers brengt sorterend Vlaanderen in beroering. Luiers kan men nu ook hier apart laten inzamelen met het oog op recyclage. Eindelijk een milieuvriendelijke oplossing voor deze wat aparte fractie? Een proefproject voor de inzameling van luiers en incontinentieafval bij een tiental gemeentebesturen en intercommunales wijst op het einde van het jaar uit dat de inzameling praktisch haalbaar is, maar stelt heel wat vragen bij de milieuwinst.

In 2009 komt echter al een einde aan de selectieve inzameling van luiers bij gebrek aan betaalbare recyclagetechnieken.

Om bioafval uit het huisvuil te halen is een mix van instrumenten nodig, zoals een selectieve inzameling in combinatie met aangepaste tarieven en inzamel frequenties van zowel bioafval als restafval, naast intensieve sensibiliseringscampagnes.

Bioafval

Vanaf 2024 verplicht Europa om bioafval aan de bron te scheiden en te recyclen of selectief in te zamelen en niet te mengen met ander afval. In ruim twee op de drie Vlaamse gemeenten kunnen inwoners hun groente-, fruit- en tuinafval, inclusief het keukenafval, aanbieden via de huis-aan-huis gft-inzameling. Een op de drie Vlaamse gemeenten behoort tot een groenregio waar geen verplichte gft-inzameling is. In deze gemeenten is er dikwijls wel een inzameling voor tuinafval, maar niet voor groente-, fruit- en keukenafval. Inwoners kunnen er alleen kiezen tussen thuis tot compost verwerken of met het restafval meegeven. Uit de sorteeraanlyse van huisvuil blijkt dat dit laatste nog veel gebeurt: meer nog dan in gft-regio's wordt in de gemiddelde groengemeente een groot aandeel composteerbaar afval in het restafval teruggevonden.

De OVAM-studie onderzoekt de maatschappelijke kosten en baten van enkele inzamelscenario's voor bioafval in Vlaanderen. Een veralgemeende gft-inzameling is een van de scenario's, naast de inzameling van enkel keukenafval in bakken of zakken en de

Papieren gft-zak
IVVO

gecombineerde inzameling van keukenafval in zakken met tuinafval in bakken. Aan alle scenario's zijn maatschappelijke kosten verbonden. De VVSG pleit er in een standpunt in april voor zoveel mogelijk met een resultaatverbintenis te werken zonder van bovenaf een inzamelscenario op te leggen. Ze is voorstander van een werkwijze op maat die rekening houdt met de lokale verschillen en ruimtelijke mogelijkheden voor bioafval of het vermijden ervan. Uit de MKBA-studie blijkt dat er vooral inspanningen nodig zijn om de participatiegraad te verhogen, want zelfs bij een veralgemeende gft-inzameling bevat het huisvuil nog veel composteerbaar afval. Toch lijkt de OVAM de voorkeur te geven aan een uniforme inzameling van gft in heel Vlaanderen, ingezameld in containers en te verwerken via voorvergisting met nacompostering. Interafval vraagt ook andere inzamelopties open te laten en het beleid voor bioafval niet los van het volledige afvalbeleid te bekijken. Eind 2021 is er nog geen beslissing genomen. ●

> OVAM-STUDIE BIO-AFVAL

ARCHIEF 2002 Compostkoffers

Interafval startte de opmaak van een lastenboek om met alle leden 'compostkoffers' aan te kopen. Een dergelijke koffer bevat allerlei educatief materiaal in verband met thuiscomposteren en zal op termijn ter beschikking gesteld kunnen worden van verenigingen, scholen en dergelijke.

Compostkoffer
Interafval

Vlaanderen zet in op bronophaling asbestcement

Eind 2021 zetten 295 van de 300 Vlaamse gemeenten in op bronophaling van asbestcement. Inwoners kunnen er hun asbestcementafval tegen een beperkte vergoeding aan huis laten ophalen. Dit is mogelijk dankzij subsidies uit het relanceplan Vlaamse Veerkracht. In de meeste gemeenten trekt de afvalintercommunale dit project. ●

ARCHIEF 2007

Verplichte inzameling

De inzameling van asbestcementafval op het containerpark wordt in 2007 verplicht voor elke gemeente. Het Uitvoeringsplan besteedt summier uitleg aan deze bepaling, die in de praktijk tot grote vragen en bezorgdheid leidt. [...] Omdat asbestcement accepteren een heel andere activiteit is, werkt INTERAFVAL aan richtlijnen voor de lokale besturen. Dit gebeurt in overleg met de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) en de OVAM.

Transport van asbestcement

De bronophalingsprojecten dreigen in het gedrang te komen door de stelling van de Vlaamse ADR-administratie die oordeelt dat deze transporten, net zoals het transport van los asbest, vallen onder de regels van het ADR, het Europees Verdrag betreffende vervoer van gevaarlijke goederen over de weg. Deze stelling impacteert niet alleen de werking van de afvalintercommunales, maar ook van leden van andere koepelorganisatie zoals Denuo (de Belgische federatie van de afval- en recyclagesector) en de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB), die regelmatig met het vervoer van asbestcement te maken hebben. Interafval, Denuo en VCB werken daarom samen aan een nota over veilig transport van asbestcement en gaan in overleg met de cel ADR, de OVAM en de kabinetten Omgeving en Mobiliteit om duidelijke en praktisch haalbare afspraken te maken die een veilig transport van het asbestcementafval garanderen.

INTERAFVAL ONDERZOEKT

Minder wegekilometers voor huishoudelijk afval

In samenwerking met VIL (Vlaams Instituut voor de Logistiek) en Multimodaal Vlaanderen bracht Interafval in 2020 de transporten van ongeveer een miljoen ton huisvuil in kaart. In 2021 leveren de leden bijkomend data aan van de transporten van huishoudelijk bouw- en sloopafval, groenafval en papier en karton. In totaal zijn dat gegevens over nog eens ruim 600.000 ton aan afvaltransporten. Multimodaal Vlaanderen zet ook deze op kaart en detecteert een aantal opties voor bijvoorbeeld modal shift naar watertransport of het verleggen van overslagplaatsen. Door contractuele aspecten en de complexiteit van samenwerkingsprojecten is dit een ingewikkelde oefening. Een

aantal intercommunales werken ondertussen ook zelf, al dan niet gestimuleerd door dit onderzoek, aan optimalisatie van de transporten. Ze houden hier rekening mee in nieuwe contracten of plannen nieuwe overslagplaatsen in diverse samenwerkingsverbanden. Enkele intercommunales onderzoeken ook meer in detail of afval 'swappen' tussen hun installaties een haalbare manier is om kilometers op de weg te verminderen. Met de initiatieven die nu al gepland zijn, kunnen we de komende jaren voor minstens 50.000 ton afval een alternatieve bestemming of transportwijze verwachten, waarmee de intercommunales meer dan 200.000 km afvaltransport van de weg halen. ●

ARCHIEF 2016

Recover

In 2016 richtten een aantal leden van Interafval de stuurgroep Recover op. Doel is het beleid in verband met verpakingsafval te onderzoeken en te verbeteren. De stuurgroep lanceert verschillende onderzoeken zoals het in kaart brengen van de totale maatschappelijke kost van zwerfvuil, een analyse van de huidige materialenstroom van metalen verpakkingen en een kosten-batenanalyse van verpakingsafval. De resultaten worden in 2018 voorgesteld op het Recover-congres.

[> LEES MEER OVER RECOVER](#)

Hemelwater van recyclageparken

Een wijziging in Vlarem verduidelijkt dat afstromend hemelwater van afvalopslagplaatsen wordt beschouwd als potentieel verontreinigd afvalwater. Dit geldt ook voor recyclageparken, maar daar bestaat in de forfaitaire heffing geen specifieke rubriek voor. Daardoor vallen ze onder een restcategorie met een hoge vervuilingsgraad, met een onevenredig hoge heffing

als gevolg. Interafval stelt een studie bureau aan om dit te onderzoeken en krijgt van VMM, de Vlaamse Milieumaatschappij, toestemming om een omzettingcoëfficiënt specifiek voor recyclageparken te bepalen. Het bureau organiseert een enquête bij alle recyclageparken en stelt op basis daarvan een steekproef van representatieve parken samen waar stalen van het afstromende regenwater genomen worden. De metingen gaan eind 2021 van start. De resultaten zullen in 2022 bekend zijn. ●

Gericht communiceren met persona's

Ter ondersteuning van lokale besturen die hun doelgroepencommunicatie verder willen professionaliseren, organiseert Interafval een persona-onderzoek. Het werkt hiervoor samen met Knight Moves uit Gent. De bedoeling van zo'n persona is de abstracte doelgroepen te verpersoonlijken en inzicht

te krijgen in hun motivatie om afval te sorteren, en in de hindernissen die ze daarbij ervaren. Met de vier uitgewerkte persona's kunnen lokale besturen de verschillende doelgroepen met hun communicatieacties en -campagnes zo goed mogelijk bereiken. ●

DE GROENE WELDOENER

GEDRAG

De Groene Weldoeners hechten veel **belang aan sorteren en recycleren** en nemen hier hun tijd voor. Preventief houden ze ook rekening met mogelijk afval in hun aankopen, maar botsen soms op limieten. Voornamelijk **milieu en klimaat** zijn hun grote drijfveren om het goed te doen.

KANALEN

PRINT
Influencerjes werken heel goed bij deze burgers en worden actief en zelfs in de diepte gelezen.

DRIJFVEREN & STRUIKELBLOKKEN

DRIJFVEREN

- Een betere toekomst voor de maatschappij en medemens.
- De hoop op een positieve impact op het milieu en klimaat.
- Het vertrouwen dat er een inspanning gebeurt om producten uit gerecycleerde materialen te produceren.
- Geld besparen als extraatje door zo weinig mogelijk afval te verzamelen.

STRUIKELBLOKKEN

- Moeilijk sorteren buitenshuis.
- Ongedierte rond afval dat blijft staan.
- Traag afval verzamelen leidt tot halfllege afvalzakken buitenzetten.
- Door de grootte van de afvalzak komen halfvolle zakken buiten te staan.
- Afwezigheid van verpakkingsloze winkels.

KARAKTER

Betrokkenheid met het milieu

Engagement in de gemeenschap

Bereid tijd te investeren

Financiële middelen

Bereidheid tot informeren

Ziet het nut van goed sorteren

INHOUD COMMUNICATIE

RICHTING INTERCOMMUNALE
Interessant om ook hen met intercommunales te laten communiceren en samenwerken.

LANGETERMIJN
Een uniforme en duidelijke communicatie op lange termijn.

MOEILIJKE SORTERREGELES
De basis regels zijn goed gekend, er is meer interesse in de uitzonderingen.

MOEILIGHEIT
Langere en moeilijker informatie kan veel tot deze doelgroep komen.

“ Het is meer dan mijn toekomst alleen, daar zit ik mee in. ”

interafval knight moves

Vlamingen zijn tevreden over afvalinzameling

80% van de Vlamingen geeft een score van 7 op 10 of hoger aan de afvalinzameling aan huis.

In 2021 onderzoekt Interafval voor de tweede keer de tevredenheid van de bevolking over de dienstverlening van de afvalintercommunale en haar perceptie over de werking ervan. In 2018 voerde Interafval al een gelijkaardig onderzoek uit. Uit de resultaten blijkt dat meer dan 80% van de Vlamingen een score van 7 op 10 of hoger geeft aan de afvalinzameling aan huis. Ook over de dienstverlening op het recyclagepark zijn de mensen erg tevreden. Dat blijkt uit het recentste onderzoek. 70% van de Vlamingen weet bovendien exact welke afvalintercommunale actief is in zijn of haar regio. De afvalkalender blijft

de belangrijkste informatiebron in verband met de afvalinzameling. Bij de jongere doelgroep gaat de voorkeur wel steeds meer naar digitale kanalen zoals de website of de app Recycle!. Vier op de tien Vlamingen weten dan weer niet dat een afvalintercommunale een samenwerkingsverband van gemeenten is, dat cijfer ligt significant hoger dan in het eerste perceptieonderzoek in 2018. Het onderzoek werd afgenomen bij 2000 respondenten via een online enquête. Daarnaast werden er ook nog eens 500 extra respondenten bevraagd, zodat het onderzoek ook representatief is voor elke individuele afvalintercommunale. ●

WEEK VAN HET AFVALTEAM

ARCHIEF 2016 Eerste week van de afvalphaler

—
In 2016 organiseert Interafval voor de eerste keer de Week van de afvalphaler met extra aandacht voor een veilige afvalinzameling. Vuilniszakken en afvalcontainers worden versierd met bedankjes voor de ophalers. De campagne wordt erg goed onthaald. Zo ontstaat een jaarlijkse hoffelijkheidscampagne waarin de afvalmedewerkers extra aandacht en waardering krijgen voor het werk dat ze dag in dag uit leveren.

In 2021 organiseert Interafval voor de zesde keer een hoffelijkheidscampagne met de steun van de OVAM en Fost Plus, dit keer onder de naam 'Week van het afvalteam'. Het concept van de campagne blijft hetzelfde als de vorige vijf edities: we zetten het werk van iedereen die een vlotte inzameling mogelijk maakt in een positief daglicht en roepen iedereen op om respect te tonen voor wie dat werk uitvoert. Uit een enquête bij de leden van Interafval blijkt dat agressie tegen recyclageparkwachters minder frequent voorkomt dan vroeger, maar vooral afvalophalers en medewerkers van infolijnen zijn nog altijd het slachtoffer van verbaal en zelfs fysiek geweld. Uit de evaluatie van de campagne blijkt dat de radiospot 2,1 miljoen luisteraars bereikt heeft. Een filmpje op sociale media werd dan weer bekeken door een half miljoen unieke gebruikers. Ook het aantal filmpjes en foto's die inwoners zelf hebben gemaakt om de medewerkers in de afvalsector te bedanken, neemt toe. ●

GOED BEZIG HAQYAR THX!

Gooi in november met extra veel complimenten naar jouw afvalteam
#houhetnet

WEEK VAN HET AFVALTEAM
15-21 NOVEMBER 2021

interafval vvsq OVAM

Week van het afvalteam
IOK Afvalbeheer

Personeel
IVVO

GOED BEZIG SANDRA THX!

Gooi in november met extra veel complimenten naar jouw afvalteam
#houhetnet

WEEK VAN HET AFVALTEAM
15-21 NOVEMBER 2021

interafval vvsq OVAM

Ophaalteam
IGEAN

SAMENWERKINGEN EN NETWERKEN

Sterk netwerk

Interafval staat er ondertussen 25 jaar en vormt een sterk netwerk met diverse samenwerkingsverbanden. Zo zijn er de regelmatige overlegmomenten en contacten met de leden, maar ook rechtstreeks met lokale besturen via de VVSG en de lerende netwerken afvalbeleid. Interafval onderhoudt nauwe contacten met de Vlaamse administratie en politici, met het federale niveau, met de diverse beheersorganismen en andere belangenorganisaties binnen afval- en materialenbeheer, binnen en buiten Vlaanderen.

Uitwisselingen binnen Interafval

- Interafval werkgroepen
- Opleiding nieuwe stafleden

Lerende netwerken afvalbeleid

Vlaamse en federale overheden

- Uitwisselingen i.s.m. OVAM
- Overleg Vlaamse overheden en administraties
- Federale contacten

Beheersorganismen

Andere belangenorganisaties in de afvalsector

Andere externe contacten

Communicatiekanalen

Uitwisselingen binnen Interafval

Voor de leden van Interafval vinden er het hele jaar door regelmatig netwerkmomenten plaats. De thematische werkgroepen komen tot vier keer per jaar in een vaste setting samen, maar er zijn ook ad-hocuitwisselingsmomenten over actuele thema's. Voor nieuwe medewerkers van intercommunales organiseert Interafval jaarlijks opleidingsmomenten over het afvalbeleid en de positie van de intercommunales hierin. ●

Ophaling groot huisvuil
Mirrom Roeselare

Een kort overzicht van de werkgroepen

Inzameling

Deze werkgroep is bedoeld voor medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de praktische organisatie van de afvalophaling en de recyclingeparken.

Er waren in 2021 vier digitale bijeenkomsten met volgende onderwerpen: uitwisselingen over behandeling lachgas en vuurwerk, verpakte inzameling asbestcement, opstart inzameling matrassen, batterijen bij papier en karton, boord-computersoftware en reservatiesoftware, vergroenen van de vloot, textielaanbestedingen, opstart MATIS (het materialen-informatiesysteem van de OVAM), selectieve inzamelingen, werkregimes ophaalploegen, gebruik 40L-containers; besprekingen over nieuwe inzamelrecipiënten Bebat, sorteeraanlyse grofvuil, vergoedingen voor verpakkingen in kga, nieuwe samenwerkingsovereenkomst Recupel, inzameling kurk, problematiek lozing verontreinigd hemelwater recyclingeparken, wijzigingen in Vlarema 8.

Personeelszaken

De werkgroep Personeelszaken brengt de personeelsverantwoordelijken van de intercommunales samen.

Er waren in 2021 twee digitale overlegmomenten met volgende onderwerpen: fietsleaseplannen, erkenning beroepskwalificatie recyclingeparkwachter, personeelsbeleid en corona, arbeiders bereiken via interne communicatie, uurroosters ophaaldiensten, toepassing sectoraal akkoord en eindejaarspremie, omgaan met moeilijk in te vullen functies, begrotingsakkoord 2022, voorwaarden uitzendarbeid, omgaan met thuiswerk, inschakelen van anderstaligen en taaltesten.

Communicatie

De communicatiemedewerkers komen vier keer per jaar samen in de werkgroep Communicatie.

In 2021 stond daar het volgende op de agenda: voorstelling en toelichting van de communicatieplannen van verschillende beheersorganismen, evaluatie sorteerbodschap p+md, een OVAM-campagne over het vermijden van eenmalige plastics en andere producten, communicatie over inzameling

van asbestcement, communicatie over de selectieve inzameling van matrassen, en de presentatie van de resultaten van het persona- en perceptieonderzoek.

Intergemeentelijk samenwerken voor zwerfvuil en sluikstorten

Meer en meer intercommunales zetten actief in op netheidsbeleid. Via deze relatief nieuwe werkgroep wisselen medewerkers verantwoordelijk voor het netheidsbeleid ervaringen uit.

In 2021 komt de werkgroep één keer samen rond het thema handhaving.

Netwerk Jonge Professionelen

Helemaal nieuw in 2021 is het Netwerk Jonge Professionelen. Zij komen twee keer digitaal samen. Het Netwerk Jonge Professionelen bestaat uit alle soorten medewerkers tussen de 18 en 35 jaar van alle leden van Interafval.

In dit eerste jaar staan de bijeenkomsten van de werkgroep in het teken van de invulling en vormgeving van het netwerk en een eerste concreet thema, namelijk data.

Opleidingen nieuwe stafleden

De opleiding nieuwe stafleden is bedoeld voor nieuwe medewerkers van de afvalintercommunales en bevat een introductie in het Vlaamse afvalbeleid. De opleiding duurt in normale omstandigheden een volledige dag, maar in het voorjaar van 2021 schakelt Interafval noodgedwongen over op twee digitale opleidingen telkens gespreid over vier aparte Teams-sessies. In het najaar kan de vorming weer live doorgaan. ●

ARCHIEF 2014 Afval-ABC

In 2014 werkt het secretariaat van Interafval een nieuwe opleiding uit voor stafmedewerkers van de afvalintercommunales. Op deze opleiding van één dag passeert het afval-ABC de revue: de wetgeving op Europees, nationaal, Vlaams en lokaal vlak, maar ook een korte introductie bij overheidsopdrachten of bij het decreet intergemeentelijke samenwerking.

Lerende netwerken afvalbeleid

Via de lerende netwerken Afvalbeleid ondersteunt Interafval intercommunales en gemeentes in het optimaliseren van hun beleid ter vermindering van restafval. Geïnteresseerden blijven op de hoogte via de maandelijkse nieuwsbrief Lerende netwerken Afvalbeleid.

In 2021 komen er extra financiële middelen voor dit project, zodat het tot en met 2027 voortgezet kan worden. Op vraag van de OVAM evalueert Interafval het project. Daaruit blijkt onder andere dat de digitale, thematische sessies de drempel verlagen om deel te nemen, de evaluatie is positief, al mogen de sessies minder vrijblijvend gemaakt worden. Volgende doelstellingen worden bereikt: kennismaken met vernieuwende praktijken, nieuwe inzichten aanbieden om de eigen werking bij te sturen en verbetermogelijkheden presenteren. Wat nog niet voldoende lukt: sneller aanzetten tot acties en andere participanten in het veranderingsproces helpen overtuigen. Met dit project bereiken we

alle Vlaamse afvalintercommunales en meer dan de helft van de gemeenten. Achterblijvers zijn vaker kleine en middelgrote gemeenten. Onder andere personeelstekorten en andere prioriteiten spelen daar een rol. Uit de evaluatie valt nog af te leiden dat de afvalmedewerkers vaak niet het verband leggen tussen klimaatdoelstellingen en het afvalbeleid. ●

> [MAAK KENNIS MET DE LERENDE
NETWERKEN AFVALBELEID](#)

**481 deelnemers
aan 28 lerende
netwerksessies
maken in 2021
kennis met
vernieuwende
praktijken en
nieuwe inzichten
uit binnen- en
buitenland.**

BRENGSYSTEMEN

AFVALPREVENTIE

BURGERS
MOTIVEREN
OM TE
SORTEREN

GROFVUIL

THEMA'S

TRANSITIE
NAAR
CIRCULAIRE
ECONOMIE

Vlaamse en federale overheden

Uitwisselingen in samenwerking met de OVAM

Webinar en lerend netwerk herbruikbaar cateringmateriaal —

Op 1 januari 2020 ging er een verbod in op het gebruik van wegwerpbekers op evenementen die georganiseerd worden door overheden, en vanaf 1 januari 2022 komt daar een verbod op het gebruik van wegwerpcateringmateriaal voor voeding bovenop. Het gebruik van herbruikbare bekertjes is intussen al wat ingeburgerd, dat van herbruikbaar cateringmateriaal voor voeding staat nog in de kinderschoenen. Interafval ondersteunt de leden met een webinar en een lerend netwerk. Het grote aantal deelnemers toont aan dat veel lokale besturen zich degelijk willen voorbereiden op de wetgeving.

Infosessie MATIS — De OVAM werkt volop aan MATIS, een nieuw datamonitoringsysteem dat in de nabije toekomst niet alleen de productie van afvalstoffen zal meten,

maar ze nadien ook zal traceren in het recyclageproces en uiteindelijk zelfs hun toepassing in nieuwe producten in kaart zal brengen. Vanaf 2022 zal MATIS de enquête HAS (jaarlijkse afvalstoffenenquête van de OVAM voor lokale besturen om de hoeveelheden ingezameld huishoudelijk afval in kaart te brengen) vervangen, maar als eerste test vraagt de OVAM de lokale besturen om de afvaldata van 2020 al in het systeem op te laden. De OVAM rekent hiervoor vooral op de afvalintercommunales. In juni 2021 organiseren de OVAM en Interafval samen een infosessie over het nieuwe systeem en de verdere planning.

Overleg Vlaamse overheden en administraties

Vier keer per jaar is er overleg tussen het Bureau van Interafval, de OVAM en het kabinet van de Minister van Leefmilieu.

Interafval is vertegenwoordigd in volgende Vlaamse overlegstructuren en werkgroepen:

- *het overlegplatform in het kader van*

Herbruikbare bekertjes
Miro Roeselare

- *het Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval (1x) en de hieraan gerelateerde werkgroepen Huishoudelijk afval (3x), Kmo-afval (3x) en Eindverwerking (2x)*
- *de taskforce Bioafval (6x) en het stakeholdersoverleg in het kader van het Actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025 (2x).*
- *de operationele werkgroep (8x) en het Beslissingsorgaan (8x) van Mooimakers*
- *de stuurgroep Lerende Netwerken Afvalbeleid (2x)*
- *de werkgroep nieuw uitvoeringsplan (10x)*
- *het overleg textielinzamelaars (3x)*
- *het sectoroverleg bedrijfsafval (2x)*

Interafval onderhoudt contacten met het Departement Omgeving voor vergunningen en wetgevend werk en ook verschillende politieke contacten in het kader van de Vlaamse begroting en de besparingen op de subsidies voor lokaal afvalbeleid.

In 2021 zijn er ook contacten met de Vlaamse Milieu Maatschappij in verband met bedrijfsafvalwater op recyclageparken en met de cel ADR van het departement Mobiliteit in verband met de toepassing van de ADR-wetgeving op het vervoer van gevaarlijk afval. ●

Federale contacten

Federaal onderhoudt Interafval onder meer contacten met de FANC (Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle) in het kader van weesbronnen, met de FOD WASO (Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg) in verband met vezelmetingen asbest en met de FOD Economie in verband met vuurwerk en springstoffen.

Op regelmatige basis is er overleg met de IVC (Interregionale Verpakkingscommissie), de overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor de Belgische wetgeving over verpakkingsafval. Belangrijke dossiers die in 2021 op tafel komen, zijn onder meer de IHM-verantwoordelijkheid (inzamelaar-handelaar-makelaar), ondergrondse inzameling en niet-recupereerbare btw. ●

Beheersorganismen

Interafval overlegt regelmatig met de verschillende beheersorganismen in het kader van de producentenverantwoordelijkheid:

- met Fost Plus (verpakkingen) over de sorteerboodschap, het communicatiebudget, financiering ondergrondse inzameling...
- met Valumat (matrassen) over de praktische vragen bij de opstart

van de selectieve inzameling van matrassen

- met Recupel (elektrische apparaten) om een nieuwe modelovereenkomst voor de samenwerking tussen Recupel en de afvalintercommunales te onderhandelen
- met Bebat (batterijen) en Recytyre (afvalbanden) over beschadigde batterijen en de nieuwe modelovereenkomst.

ARCHIEF 2006

Recytyre

Recytyre, het beheersorganisme van de producenten en invoerders van banden, engageert zich in 2006 vrijwillig om een oplossing te zoeken voor de historische stocks van afvalbanden bij de landbouwers.

ARCHIEF 2020

Valumat

In 2020 komt er eindelijk een stroomversnelling in de onderhandelingen met Valumat die in het najaar leidt tot een overeenkomst. Op 1 januari 2021 wordt de aanvaardingsplicht van matrassen een feit. Inwoners betalen bij de aankoop van een matras een milieubijdrage voor de inzameling en verwerking ervan. Afgedankte matrassen worden gratis aanvaard en selectief ingezameld voor recyclage.

Andere belangenorganisaties in de afvalsector

Uitwisseling met Belgian Waste to Energy, het platform afvalverbranding, over de ontwikkeling van een instrument dat weergeeft hoe verschillende afvalverbrandingsinstallaties zich verhouden ten opzichte van elkaar.

Contacten met Herw!n, het collectief van sociale circulaire ondernemers.

Afstemming met Copidec, de koepel van de Waalse afvalintercommunales, over interregionale dossiers.

Contacten met de bedrijfsfederatie van de circulaire economie Denuo: specifiek over de branden veroorzaakt door de aanwezigheid van batterijen in papier en karton. Daarnaast zijn er diverse bilaterale overlegmomenten met Denuo om gemeenschappelijke standpunten te versterken. ●

Minder afval door hergebruik

Preventie en hergebruik staan op de eerste plaats in de hiërarchie van afvalbeheer. Om de afvalberg te verkleinen is de eerste prioriteit immers te voorkomen dat iets afval wordt. Lokale besturen zetten al jarenlang in op hergebruik door middel van samenwerkingen met de Kringwinkels (al dan niet in eigen beheer) en recenter ook het opzetten van Repair Cafés. Afgedankte materialen krijgen zo een tweede leven.

In 2021 neemt Interafval deel aan het 'Repair zkt Hub(s)' project, een testproject opgezet door Repair&Share en Herw!n, het collectief van sociaal circulaire ondernemers. Repair zkt Hub(s) onderzoekt of meer herstel van afgedankte elektrische apparaten mogelijk is door deze bewarend in te zamelen op de recyclageparken.

Over de grens

- MWE (Municipal Waste Europe): drie vergaderingen van het Policy Committee en ad-hoccontacten over actuele thema's
- ISWA (International Solid Waste Association): twee presentaties op het digitaal wereldcongres
- Sessie lerende netwerken Afvalbeleid in samenwerking met Ipalle, de Waalse afvalintercommunale van de regio Wallonie Picarde
- Deelname aan Interregsessie over Pay as You Throw voor partners in Bulgarije

Smartlife

Smartlife is een ambitieus Europees project om te werken aan slimme oplossingen voor het afvalprobleem. Er zijn 36 acties opgenomen en het project loopt van 2021 tot 2027. De focus ligt op marien zwerfvuil, een betere recyclage van plastic afval en biomassa en betrekken van bedrijven. Interafval is betrokken bij zestien acties en trekt zelf de actie van de lerende netwerken Afvalbeleid. Andere trekkers en partners binnen Smartlife zijn Denuo, Fost Plus, Valipac, Vlaco, Westtoer en de OVAM.

SMARTLIFE ontvangt steun van het LIFE Programma van de Europese Unie.

Communicatiekanalen

Extranet voor de leden

Het Interafval extranet biedt exclusief voor de leden informatie van actuele dossiers, verslagen van de Interafval-vergaderingen en 'Café Interafval', een interactief luik dat een forum biedt voor specifieke vragen en uitwisseling tussen de leden. Daarnaast is er Extra-Net, de tweewekelijkse nieuwsbrief voor de leden met actuele informatie, vergaderdata en aankondiging van nieuwe documenten op het extranet.

> INTERAFVAL.BE/EXTRANET

Berichtgeving via de VVSG

Interafval verzorgt regelmatig korte nieuwsberichten en langere artikels in Lokaal, het maandelijks ledenmagazine van de VVSG met meer dan 10.000 abonnees.

Volgende teksten verschijnen in 2021:

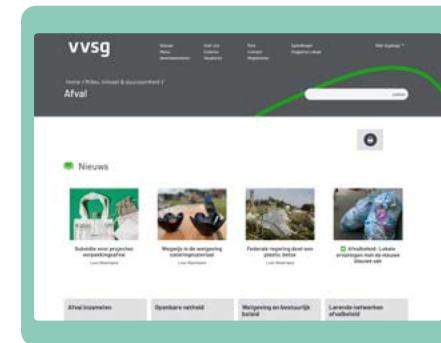
- Code van goede praktijk bedrijfsrestafval
- Lokale ervaringen met de nieuwe blauwe zak

- Herbruikbaar is duurzamer en even veilig als wegwerp
- Een stadsmagazijn vol kopjes en borden
- In de leer bij de top van de Nederlandse restafvalvermijders
- Samen dezelfde koers voor een proper Gent
- Restwarmte uit afvalverwerking: intercommunales zijn voortrekker

Relevante informatie voor lokale besturen komt ook terecht op het

Kennisnetwerk van de VVSG, in VVSG-nieuws, de wekelijkse elektronische nieuwsbrief van de VVSG en op de sociale-media-kanalen

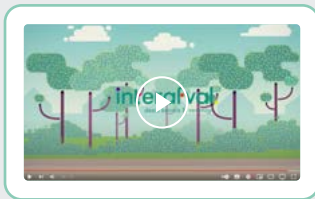
> [@VVSG](https://twitter.com/VVSG)
> [FACEBOOK.COM/BE.VVSG/](https://facebook.com/BE.VVSG/)

INTERAFVAL PORTRET

AFVALINTERCOMMUNALES

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor huishoudelijk afval. Hiervoor werken ze vaak samen met buurgemeenten in een intergemeentelijk samenwerkingsverband, ook wel ‘afvalintercommunale’ genoemd.

> [ONTDEK HIER MEER OVER IN HET FILMPJE 'WAT ZIJN AFVALINTERCOMMUNALES'.](#)

INTERAFVAL

Interafval is het samenwerkingsverband van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), alle Vlaamse afvalintercommunales en andere lokale besturen die instaan voor lokaal afvalbeleid. Interafval vertegenwoordigt zo rechtstreeks het democratisch verkozen overheidsniveau dat instaat voor het beleid huishoudelijk afval in Vlaanderen. Interafval vervult hierin de functie van adviesverlener, belangenbehartiger en netwerkorganisatie.

Warmtewet in opbouw
Imog

Gft-compostering
ILVA

Mobiel recyclagepark
Interza

ARCHIEF 2002

INTERAFVAL streeft naar een afvalbeleid met aandacht voor de toekomst:

- Een ecologisch afvalbeleid: Slecht beheerd afval zou een verschrikkelijke erfenis zijn voor de volgende generaties. Daarom is een goede ecologische aanpak van het huishoudelijk afval over de hele lijn noodzakelijk. Ontwijk- en dumpscenari'o's kunnen nooit de optie zijn.
- Een burgergericht afvalbeleid: Iedereen moet toegang hebben tot een goed afvalbeleid. In dit opzicht beschouwen we afval als een nutsfunctie: de overheid heeft als taak de continue afvalverwijdering te garanderen en open te stellen voor alle burgers. Burger-

gericht is ook een dienstverlening op maat aan een zo goed mogelijke prijs. Dit betekent ook als overheid inspelen op specifieke behoeften van de burger. Uniformiteit is daarom géén streefdoel. Uiteindelijk mogen we niet vergeten: het afvalbeleid staat of valt met de medewerking van alle burgers.

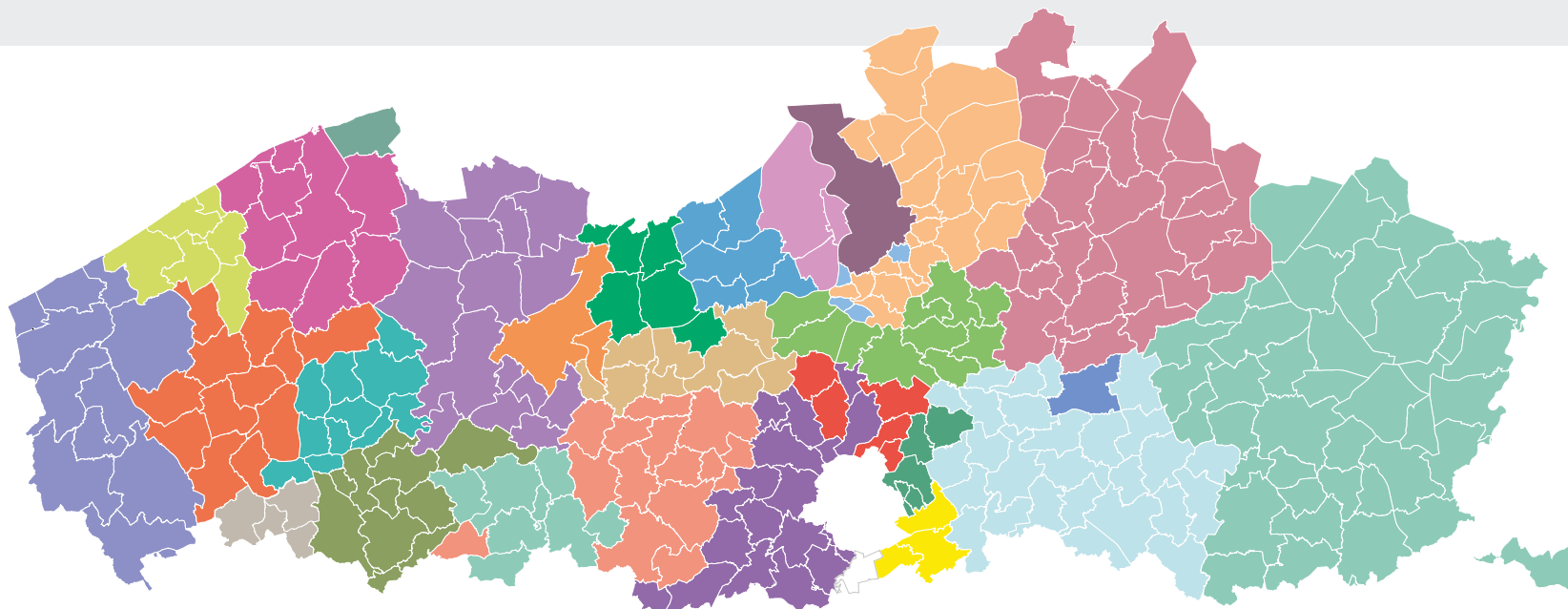
- Een sociaal afvalbeleid: Bij de organisatie van de afvalinzameling en -verwerking houden we rekening met alle maatschappelijke eisen. Het gaat niet voor niets over een taak van ‘openbare dienstverlening’.

- Een verantwoordelijk afvalbeleid: Als eerstelijns overheid hebben gemeenten voor afval een belangrijke rol te vervullen. Deze verantwoordelijkheid wensen we op te nemen.

De leden van Interafval

De leden van Interafval zijn alle 25 Vlaamse afvalintercommunales, de steden Antwerpen en Aarschot, kustgemeente Knokke-Heist en de VVSG. Ze staan in nauw contact met elkaar en met het Interafval-team bij de VVSG via diverse kanalen en overlegmomenten.

> [MAAK KENNIS MET DE LEDEN VAN INTERAFVAL](#)

De Plenaire Vergadering

De Plenaire Vergadering is het hart van Interafval. Hier worden de krachtlijnen van de belangrijkste dossiers besproken en wordt de koers van de organisatie uitgezet. De Plenaire vergadering komt maandelijks samen.

> [MAAK KENNIS MET DE PLENAIRE VERGADERING](#)

Het Bureau

Het Bureau staat in voor de dagelijkse werking van Interafval. Het voert de plenair vastgelegde standpunten uit en is daarnaast de centrale denktank. Het Bureau bestaat uit zeven leden, voor een periode van drie jaar verkozen uit de leden van de Plenaire Vergadering, en de stafmedewerkers van Interafval. Het Bureau komt maandelijks samen.

> [MAAK KENNIS MET HET BUREAU](#)

Het Interafval-team

Drie stafmedewerkers, één projectmedewerker verpakkingsafval, één projectmedewerker lerende netwerken en twee projectmedewerkers openbare netheid vormen samen het Interafval-team bij VVSG. In 2021 ondergaat het team een grondige vernieuwing met één nieuwe stafmedewerker en twee nieuwe projectmedewerkers openbare netheid. Piet Coopman neemt het coördinatorschap van Interafval over van Christof Delatter die na 23 jaar Interafval voor een nieuwe uitdaging kiest.

> [MAAK KENNIS MET HET TEAM](#)

Thematische werkgroepen

Interafval heeft een traditie van thematische werkgroepen, waar de medewerkers van de verschillende afvalintercommunales van gedachten wisselen over vaak gespecialiseerde thema's. De actualiteit bepaalt voor een deel de bijeenkomst van deze Werkgroepen.

> [MAAK KENNIS MET DE WERKGROEPEN](#)

Inzameling papier-karton
foto Frauke Van den Broeck
voor Interrand

colofon

tekst en realisatie

Sara Coessens, Piet Coopman, Eva Gijsegom, Silke Smekens,
Inge Van den Kroonenberg, Mira Wyverkens en Loes Weemaels,
staf- en projectmedewerkers Interafval en Marleen Capelle, redactie

fotografie

EcoWerf, Ibogem, IDM, Igean, Ilva,
Imog, Interrand, Interza, IOK afvalbeheer,
Ivago, Ivla, IVM, IVVO, Mirom Roeselare

vormgeving

wit 'n grid
v.u.
Kris Snijkers, VVSG